

บทที่ 5

ปัญหา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงการปลูกไม้ประดับให้เข้าเพื่อตกแต่งภายใน เป็นการศึกษาให้ทราบถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไม้ประดับภายในเพื่อนำไปให้เข้าตกแต่งภายใน ซึ่งเป็นธุรกิจทางเกษตรกรรมแบบใหม่ และเริ่มทำเป็นการค้าประมาณปี 2520 โดยเพิ่งจะเป็นที่นิยมนำต้นไม้มาให้เข้าจัดประดับภายในอาคาร ส่วนักงาน มากขึ้นเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้นทุก ๆ ปี

จากการศึกษาต้นทุนการปลูกไม้ประดับให้เข้า และธุรกิจที่ซื้อต้นไม้มาเพื่อให้ออกตกแต่งภายใน พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนคงที่ ซึ่งมีมูลค่าสูงสุดของต้นทุนทั้งหมด คือ 69.77% ของธุรกิจขนาดเล็ก และ 58.13% ของธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากจำเป็นต้องจ้างแรงงานที่มีประสบการณ์ในการดูแลบำรุงรักษาไม้ประดับ

สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งซื้อต้นไม้มาเพื่อจัดประดับ จะมีต้นทุนค่าพันธุ์ไม้สูงมากคือ 7.95% ของต้นทุนทั้งหมดในขณะที่ต้นทุนค่าพันธุ์ไม้ของธุรกิจขนาดเล็ก จะมีเพียง 1.50% ของต้นทุนทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจให้เข้าไม้ประดับขนาดเล็กจะปลูกเลี้ยงไม้ประดับเอง ฉะนั้นต้นทุนค่าพันธุ์ไม้ของธุรกิจขนาดใหญ่ จึงเป็นต้นทุนที่บวกกำไรที่ต้องการจากผู้ปลูกไม้ประดับเพื่อขาย

แม้ว่าธุรกิจขนาดใหญ่จะมีต้นทุนค่าพันธุ์ไม้สูงกว่าธุรกิจขนาดเล็กก็ตาม แต่ธุรกิจขนาดใหญ่สามารถดำเนินการงานให้ผลตอบแทนจากเงินลงทุนได้สูงกว่าธุรกิจขนาดเล็กมาก เนื่องจากธุรกิจขนาดใหญ่มีระบบจัดการที่ดี การตลาดที่ดี และสามารถหาลูกค้ามาเข้าต้นไม้ไปจัดประดับได้จำนวนมาก ตลอดจนสามารถกำหนดอัตราค่าเช่าได้ในอัตราที่ดีกว่าธุรกิจขนาดเล็ก

การศึกษาทางด้านรายได้ ปรากฏว่าธุรกิจให้เข้าไม้ประดับทั้งธุรกิจขนาดเล็กและธุรกิจขนาดใหญ่ ไม่มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าเช่าต้นไม้ การกำหนดอัตราค่าเช่าต้นไม้ของธุรกิจขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของธุรกิจเองแต่ละราย ดังนั้นอัตราค่าเช่าไม้ประดับของธุรกิจแต่ละแห่งจะแตกต่างกัน โดยเฉพาะอัตราค่าเช่าต้นไม้ของธุรกิจขนาดเล็ก และธุรกิจขนาดใหญ่ อัตราค่าเช่าต้นไม้ของธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นอัตราค่าเช่าเหมาต่อต้นในอัตราเดียวกันทุกขนาดกระถาง ส่วนอัตราค่าเช่าต้นไม้ของธุรกิจขนาดใหญ่จะเป็นอัตราค่าเช่าต่อต้นต่อกระถาง

ตามขนาดกระถาง โดยไม่คำนึงถึงชนิดหรือประเภทของพันธุ์ไม้ จากการศึกษาพบว่า อัตราค่าเช่าต้นไม้ของธุรกิจที่แตกต่างกันมากนั้น เป็นเพราะลูกค้า (ผู้เช่าต้นไม้) ให้ความสำคัญในเรื่องความเสี่ยงส่วนตัวของเจ้าของกิจการ ทั้งในด้านการจัดระดับภายใน และความเป็นนักตกแต่่ง ส่วนที่มีชื่อเสียง ตลอดจนการให้บริการต่าง ๆ ของแต่ละธุรกิจที่เสนอเพื่อแข่งขันกัน

ปัญหาและอุปสรรคของการปลูกไม้ประดับให้เช่า

ปัญหาและอุปสรรคต่อการขยายตัวของธุรกิจให้เช่าต้นไม้ เพื่อประดับภายในสามารถแยกเป็นปัญหาทางด้านการผลิต การตลาด การจัดการและปัญหาอื่น ๆ ดังจะอธิบายในรายละเอียดต่อไป

1. ปัญหาการผลิต

1.1 ผู้ผลิตหรือผู้ปลูกเลี้ยงโดยทั่วไป ไม่มีหลักเกณฑ์และหลักการ ตลอดจนมาตรฐานที่จะใช้ในการผลิต การปลูกจะใช้วิธีพื้นบ้าน ยังไม่มีการนำวิธีการหรือศึกษาวิธีการผลิตสมัยใหม่มาใช้ ทำให้สินค้าไม้ประดับแต่ละชิ้น หรือแต่ละต้นนั้น ยังมีคุณภาพต่ำ

1.2 ผู้ปลูกเลี้ยงไม้ประดับไม่มีความรู้ ทางด้านเทคนิคการผลิตควบคู่กับการจัดการธุรกิจ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีราคาต่ำ ทั้งที่เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ การขยายพันธุ์ การปลูกเลี้ยง ราคาและการตลาด

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน การปลูกไม้ประดับแต่ละต้นให้แข็งแรง สวยงาม เจริญเติบโตได้ดี จะต้องมีส่วนที่ที่มีภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย แต่เนื่องจากความเจริญเติบโตและการขยายตัวของบ้านเมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ คือ ที่ดินมีราคาแพงและหายากมากขึ้น ชาวสวนส่วนหนึ่งได้ขายที่ดินเพื่อจัดสรรเป็นเหตุให้มีการเก็งกำไรราคาที่ดินกันมากขึ้น โดยถือการปลูกไม้ประดับ เป็นอาชีพหลักเพียงรุ่นตนเอง และไม่ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ต่อไปยังลูกหลาน

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วม ในระยะเวลาที่ทำการสำรวจในเขตที่ทำการศึกษายาวส่วนหนึ่งประสบกับปัญหาน้ำท่วมใหญ่ ในปี 2526 ซึ่งมีผลทำให้ต้นไม้ส่วนใหญ่ตาย ต้องมีการปรับปรุงพื้นที่ใหม่ และค่าใช้จ่ายในการกันคูคลองและบริเวณรอบ ๆ ส่วนสูงมาก การจัดวางกระถางจำเป็นต้องหาสถานที่ไว้ในที่สูงเพื่อให้พ้นน้ำ เป็นต้น

1.5 ปัญหาแรงงาน การปลูกไม้ประดับจำเป็นต้องใช้แรงงานที่มีประสบการณ์สูง การผลิตให้ได้คุณภาพ จำเป็นต้องเลือก "แรงงาน" ที่มีความสามารถสูง แต่ปัจจุบันเกิด

การขาดแคลนแรงงานดังกล่าว จึงทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการปลูกเลี้ยง และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ
แรงงานสูงขึ้น

1.6 ปัญหาที่เกิดจากผู้ผลิตโดยตรง คือ การรวมตัวแบ่งเฉลี่ยงานกันทำ เช่น
ในรูปสหกรณ์หรือชมรม ก็มักจะรวมตัวกันไม่ได้ มีการตัดราคาตนเอง และแย่งลูกค้าในตลาด
โดยไม่ได้ทำการขยายตลาดออกไป

2. ปัญหาการตลาด

2.1 การจัดระดับตกแต่งภายในยังนิยมกันน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมี
สาเหตุเกิดจากความรู้สึกของคนไทย เช่น

- ไม่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องคุณค่าแห่งศิลปและธรรมชาติที่จะนำมาใช้
ปรุงแต่งในชีวิตประจำวัน

- มองไม่เห็นประโยชน์ของตนไม่ที่จะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกสละใส่หรือ
เป็นตัวเร่งให้ทำงานได้สมบูรณ์ขึ้น เช่น สีเขียวของตนไม่สร้างความรู้สึกรื่นรมย์ และบำรุงรักษา
สายตา

2.2 ตลาดไม้ประดับให้เข้ายังมีจำกัด ลูกค้าที่เข้าต้นไม้ประดับจะมีเฉพาะใน
กลุ่มสังคมที่มีฐานะดีเท่านั้น หากเศรษฐกิจตกต่ำจะกระทบกระเทือนมาก เนื่องจากผู้เข้าต้นไม้
เห็นว่า การเข้าต้นไม้จัดประดับเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย หากต้องการลดค่าใช้จ่ายก็ไม่จำเป็นต้องจัด
ประดับก็ได้ โดยไม่สนใจว่าไม้ประดับมีค่าอยู่ที่เชิงการจัดประดับ

2.3 มีการแข่งขันกันด้านราคา และมีการตัดราคากันอย่างรุนแรงระหว่าง
ธุรกิจให้เข้าไม้ประดับด้วยกันเพื่อแย่งลูกค้ารายสำคัญ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในเชิงธุรกิจเข้า
ช่วย การซื้อขาย (ให้เข้า) มักจะขึ้นอยู่กับชื่อเสียงหรือฐานะของผู้ซื้อ (ผู้เข้าต้นไม้) หรือผู้
ให้เข้าไม้ประดับเป็นส่วนใหญ่

2.4 ผู้จำหน่าย (ผู้ขาย) กำหนดราคาไม่แน่นอน โดยเฉพาะผู้ให้เข้าต้นไม้
รายย่อย ราคาไม้ประดับไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตลาด การกำหนดอัตราค่าเช่าระหว่างผู้ให้เข้า
รายใหญ่และรายเล็กจะแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชื่อเสียงส่วนตัวของบุคคลที่เป็นเจ้าของ
ธุรกิจ การบริหารและการให้บริการของธุรกิจแต่ละราย

2.5 ลูกค้าที่เข้าประดับรายใหญ่หันมาปลูกเลี้ยงต้นไม้เพื่อจัดประดับเอง โดย
เรียนรู้จากการดำเนินงานและการบำรุงรักษาของธุรกิจให้เข้าต้นไม้ ลูกค้าประเภทนี้ ได้แก่
ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ โรงแรม เป็นต้น

2.6 การจัดการด้านการขาย ไม้ดีและไม่มีหลักเกณฑ์ ส่วนใหญ่ยังดำเนินในรูปแบบธุรกิจครอบครัว

3. ปัญหาด้านการจัดการและปัญหาอื่น ๆ

3.1 เวลาในการจัดระดับ ส่วนใหญ่การจัดต้นไม้ไประดับหรือการเปลี่ยนต้นไม้ ก่า เพื่อนำต้นไม้ใหม่ไประดับแทนที่ จะต้องทำในเวลาเลิกงานหรือไม่ใช้เวลางาน หรือทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับทรัพย์สินในสถานที่จัดระดับสูญหาย แดกหัก ย่ำรด ในระหว่างระดับ ซึ่งอาจจะเกิดจากแรงงานที่จัดระดับหรือไม่ก็ตาม ก็จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับชื่อเสียง กฎหมายหรือคำนิยามของผู้ให้เข้าต้นไม้

3.2 ไม้ประดับที่ให้เข้าไปจัดประดับตกแต่งตามสถานที่ต่าง ๆ ถูกเด็ด ทำลาย ทำให้กิ่ง ใบ ลำต้น เสียหาย เช่น ใช้กระถางต้นไม้เป็นที่ทิ้งเศษอาหาร ขยะ หรือใช้น้ำร้อน หรือน้ำเป็นรดต้นไม้

3.3 ปัญหาด้านการวิจัยและป้อนข้อมูล ซึ่งน่าจะมีในรูปแบบของรัฐและเอกชน แต่ปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอ เกษตรกรและธุรกิจต้องค้นคว้าด้วยตนเองตลอดมา ข้อมูลส่วนใหญ่ของทางราชการจะเน้นทางด้านไม้ประดับตัดดอกที่สำคัญ ๆ เช่น กล้วยไม้ กุหลาบ เบปรีดา เป็นต้น ส่วนไม้ประดับในกระถาง หรือไม้ใบ (ยกเว้นบอนไซ) แม้ว่าหน่วยงานทางราชการจะให้ความสนใจ แต่ก็ไม่เคยมีการนำข้อมูลหรือผลการวิจัยใด ๆ ออกมาเผยแพร่ให้เอกชนหรือประชาชนทั่วไปทราบ

3.4 กิจกรรมนี้ยังไม่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐบาลทั้งด้านการตลาดและภาษี เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีการค้า ตามลักษณะของนิติบุคคลโดยทั่วไป โดยไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเช่นเดียวกับสินค้าเกษตรกรรมอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. เกี่ยวกับปัญหาการผลิต

1.1 การจัดให้มีอบรมเกษตรกรให้ได้รับความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการปลูกดูแลรักษาไม้ประดับอย่างถูกวิธี และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการที่จะพัฒนาไม้ประดับให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.2 ให้การศึกษาด้านการตลาดของไม้ประดับ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถกระจายการผลิตออกไปในวงกว้างไปจนถึงธุรกิจอื่น ๆ เช่น การส่งออกโดยมีกรมส่งเสริมการเกษตร

เป็นแกนนำร่วมกับสถาบันการศึกษาและนักธุรกิจเอกชน

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินและน้ำท่วม ทางแก้ไขที่อาจจะทำได้ก็คือ เล่าหาแหล่งปลูกที่เหมาะสมใหม่ หรือสงวนแหล่งปลูกเดิมไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นให้เกษตรกรรู้สึกรักถิ่นที่อยู่และปัจจัยอื่น ๆ

1.4 ควรจะมีการกระตุ้นให้มีความสนใจในธุรกิจให้ เข้าไม้ประดับ โดยส่งเสริมให้มีการศึกษาและความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ปลูก รัฐบาลและเอกชน

1.5 ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งสมาชิกของสมาคม ชุมชน ผู้ผลิต ไม้มีโอกาสร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและหาแนวทางที่ถูกต้อง

2. วิธีแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาการตลาด

2.1 พัฒนาความรู้ หักคั่นคิดเกี่ยวกับไม้ประดับเพื่อการตกแต่งภายในหรือไม้ประดับที่อยู่อาศัยให้ถูกต้อง ตามความต้องการของตลาดในเชิงปฏิบัติ แล้วรีบเร่งสร้างค่าความนิยมเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่กับไม้ประดับ ตลอดไปอย่างสม่ำเสมอแก่เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจทั่วไปเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับไม้ประดับ

2.2 ส่งเสริมการขายและพัฒนาการขายในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ หรือการจัดนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายให้ เข้าไม้ประดับทุกระดับควรจะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยใช้ระบบการผลิตและการขายของธุรกิจขนาดใหญ่มาไว้และตกลงกันเกี่ยวกับการกำหนดราคา ปริมาณและคุณภาพ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของธุรกิจ โดยมีการศึกษาถึงการรวมกลุ่มธุรกิจให้เข้ากันไม้ด้วยกัน

3. ปัญหาด้านการจัดการและอื่น ๆ

3.1 พัฒนาการจัดการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่ถูกต้องให้แก่พนักงานหรือแรงงานที่จัดประดับ โดยมี การติดตามและควบคุมผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น เช่น

- ให้พนักงานของบริษัทที่จัดประดับใส่แบบฟอร์มประจำของบริษัทและติดบัตรประจำตัวพนักงานทุกคนในขณะที่ดำเนินการ

- แจ้งให้เจ้าของสถานที่ทราบถึงกำหนดเวลาที่จะเปลี่ยนต้นไม้

- ชดเชยค่าเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างประดับ เช่น พรมเสียหาย หรือทรัพย์สินสูญหาย

3.2 เกี่ยวกับการส่งเสริมและให้คำแนะนำทางด้านวิชาการในเรื่องนี้
ทางราชการควรจะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมออกไปให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่เกษตรกร และควร
ที่จะได้มีการวิจัยและป้อนข้อมูลให้แก่เอกชนมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการผลิต การตลาด
ของไม้ประดับ เพื่อให้เกษตรกรและธุรกิจขยายตลาดให้กว้างขึ้น

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย